

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/15/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113220377
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2113220377.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci navrhovateľky: J. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, XXX XX T., právne zastúpená: JUDr. Vladimír Janák, advokát so sídlom Lermontova 9, 811 04 Bratislava 1, proti manželovi: Mgr. T. D., nar. XX.XX.XXXX, I. XX, XXX XX T., (zdržujúci sa na I. XX, XXX XX T.), právne zastúpený: JUDr. Viera Caková, advokátka so sídlom Rázusova 6, 917 01 Trnava, o návrhu na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom: Q. D., nar. XX. X. XXXX a O. D., nar. XX. X. XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, o odvolaní rodičov proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 23. septembra 2016, č.k. 20P/160/2013-574, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zverenia do osobnej starostlivosti p o t v r d z u j e a v napadnutých častiach úpravy bežného výživného, výživného na tvorbu úspor, styku, trov konania účastníkov a povinnosti účastníkov zaplatiť trovy konania štátu r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie manželstvo účastníkov rozviedol, maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky, pričom zastupovať a spravovať majetok maloletých detí budú obaja rodičia, otcovi určil platiť na výživu každého dieťaťa sumu 650 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku a tiež mu určil platiť na tvorbu úspor v prospech každého dieťaťa sumu 350 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na osobitný účet maloletých detí, ktorý je matka povinná zriadiť v prospech oboch maloletých detí do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalej súd napadnutým rozsudkom upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený sa s maloletými deťmi stretávať každý párný víkend v mesiaci v čase od piatka 18.00 hod. do nedele 16.00 hod., počas jarných prázdnin každý párný rok od soboty od 10.00 hod. do nasledujúcej nedele do 17.00 hod., počas letných prázdnin každý rok prvé dva týždne v mesiaci júl od soboty od 10.00 hod. do nedele 17.00 hod., prvý týždeň v mesiaci august od soboty 10.00 hod. do nedele 17.00 hod., počas vianočných sviatkov každý párný rok od 25.12. od 10.00 hod. do 26.12. do 17.00 hod. a každý nepárný rok od 31.12. od 10.00 hod. do 01.01. do 17.00 hod. s tým, že otec si deti prevezme a odovzdá pred bytom matky s tým, že prvé 4 stretnutia otca s maloletými deťmi prebehnú po dohode so psychológom na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny na Referáte psychologicko-poradenských služieb podľa určenia času psychológa. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Ďalej súd napadnutým rozsudkom účastníkom uložil zaplatiť na účet Okresného súdu Trnava trovy konania štátu, otcovi vo výške 400 eur a matke vo výške 82,57 eur.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovenia § 22, §23, § 24, § 25, § 62 ods. 1, 2, 3,4 a 5, § 63 ods. 2 a 3, § 75 ods. 1 a § 76 ods. 1 Zákona o rodine, keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že je dôvodné manželstvo účastníkov rozviesť. Súd pri zverení maloletých detí vychádzal z rozhodnutia 16P/37/2014-273 zo dňa 26.04.2016 a zo znaleckého posudku a výpovedi znalkyne Mgr. Eleonóry Kúdelkovej na súdnom pojednávaní, ktorá vylúčila v súčasnosti striedavú starostlivosť a doporučila maloleté deti ponechať v osobnej starostlivosti matky, ktoré matku preferujú, sú na ňu citovo naviazané a majú u nej pocit bezpečia. Súd zohľadnil vyjadrenie znalkyne, že násilné vytrhnutie detí z výchovného prostredia matky a ich zverenie otcovi by bolo pre deti nevhodné, traumatizujúce (výpoveď na pojednávaní dňa 19.10.2015 na č.l. 335 rub). Súd sa so závermi znalkyne stotožnil, keď má za to, že je potrebné zohľadniť citovú väzbu oboch detí. Súd súčasne vychádzal z výsluchu maloletých detí, ktoré chceli zotrvať v starostlivosti matky (súd nekládol deťom otázku, ktoré by im zhoršovali vzťah k niektorému z rodičov). Súd námietku otca, aby deti boli vyslúchnuté až potom, keď si s nimi obnoví vzťah, vyhodnotil ako nemožnú z pohľadu stavu, ktorý je v konaní a vzťahu medzi rodičmi, preto jej nevyhovelo. Uvedený stav by podľa názoru súdu, mohol nastať len vtedy, ak by navrhovateľka obnovila spolužitie s manželom, čo súd vyhodnotil ako momentálne nemožné. Súd vzhľadom na to, že vzájomná komunikácia medzi rodičmi je konfliktná, pričom sa k sebe nesprávajú pred deťmi vhodne (či už v prítomnosti, alebo neprítomnosti druhého manžela) dospel k záveru, že obaja rodičia neprímerane a neúmerne zaťažujú psychiku detí vzájomnými konfliktami. Za takéhoto stavu súd vyhodnotil, že je v záujme detí, aby aspoň čiastočne pociťovali pocit zázemia a bezpečia, ktorý aktuálne zažívajú a pociťujú u matky. Striedavú starostlivosť nielen v zmysle posudku, ale aj z ostatného vykonávania dokazovania, súd vyhodnotil ako v súčasnosti neprípustnú, nakoľko deti by boli vystavené permanentnému konfliktu medzi rodičmi, a boli by prostriedkom boja medzi rodičmi, ktorý by obaja rodičia neváhali použiť. Vo vzťahu k otcovým návrhom na doplnenie znaleckého dokazovania, či už novým znaleckým posudkom pedopsychológa, vzhľadom na neaktuálnosť posudku č. 17/2015, súd konštatuje, že považuje posudok stále za aktuálny, pričom závery v ňom uvedené, ako aj výpoveď znalca, sú potvrdené momentálnym stavom (starostlivosť o deti), správaním rodičov (konflikty medzi nimi, kritika druhého rodiča pred deťmi), a tým negatívne pôsobenie konfliktu medzi rodičmi na deti. Súd vo vzťahu k novému znaleckému posudku a žiadosti na predbežné opatrenie, aby sa mohol stretávať s deťmi (a potom sa vyhotovil posudok) súd vyhodnotil ako rozpornú so záujmami detí, kedy by tieto boli násilne nútené na zmenu, kde by boli vystavené stresovým situáciám (zo strany oboch rodičov), ktoré by následne na ne negatívne vplývali. Uvedený stav by bol výslovne v rozpore so záujmom maloletých detí. Súd taktiež zamietol návrh na vykonania dokazovania psychologickým vyšetrením matky s poukazom na vyjadrenie znalca (č.l. 336 piaty odsek), pričom má súd za to, že na uvedený postup nie sú objektívne dôvody. Súd tiež poukazuje na vyjadrenie znalkyne, ktorá uviedla, že je v záujme rodičov maloletých detí, aby svoje správanie nasmerovali tak, aby ich komunikácia bola konštruktívna a pred deťmi nekonfliktná, nakoľko vytvárajú vzory ich správania a nie negatívne pôsobili na deti. Maloleté deti sú v súčasnosti v opatere matky, otec sa na ich výchove momentálne nepodieľa, nestretáva sa s nimi, a teda súd nepovažuje za vhodné meniť deťom výchovné prostredie a zázemie na čas po rozvodu. Vzhľadom na uvedené súd na čas do rozvodu manželstva zveril maloleté deti do výchovy a opatery matky, ktorá sa o deti riadne stará a má vytvorené podmienky pre starostlivosť o deti, neboli na jej strane zistené žiadne zásadné skutočnosti, pre ktoré by túto starostlivosť nemohla poskytovať. Opakovane však treba zdôrazniť, že konflikty rodičov nie je možné riešiť prostredníctvom detí. Súd zohľadnil v rámci konania skutočnosť, že otec momentálne v styku s deťmi nie je, a to od konca februára 2016 s výnimkou návštevy magnetoterapie so synom. Vzhľadom na uvedené a skutočnosť, že otec v kontakte s deťmi reálne negatívne sa vyjadruje k matke, pričom na základe uvedeného si deti k nemu zhoršujú vzťah, rozhodol súd tak, že prvé štyri stretnutia sa uskutočnia na UPSVAR Trnava na referáte psychologicko-poradenských služieb podľa určenia psychológa, aby otec sa naučil komunikovať s deťmi nekonfliktne (neutrálne) vo vzťahu k matke, a aby prvotné obnovenie vzťahu prebehlo za účasti odborníka, ktorý dokáže otca usmerniť.

3. Výživné bolo naposledy upravené v roku 2016, súd pri určovaní výživného vychádzal na jednej strane z rozhodnutia 16P 37/2014-273 zo dňa 26.04.2016, ako aj z vlastného dokazovania, prihliadol na vyjadrenia účastníkov (nesporné skutkové tvrdenia, o ktorých nemal pochybnosti), predložené doklady, pričom predovšetkým zhodnotil odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj schopnosti, možnosti, príjmy a majetkové pomery oboch rodičov. Súd konštatuje, že výživné bolo naposledy upravené v roku 2016 rozhodnutím Okresného súdu Trnava č.k. 16P/37/2014-273 zo dňa 26.04.2016 na čas do rozvodu, a to tak, že súd určil výživné na dcéru Q. a syna O. vo výške 650,- eur na každého na bežné výživné a 350,- eur na tvorbu úspor. Súd konštatuje, že okolnosti od posledného určenia výživného na

strane oboch rodičov sa zásadne nezmenili, nakoľko stav zostal takmer rovnaký ako v čase vydania rozhodnutia o určení výživného na čas do rozvodu manželstva. Matke síce oficiálne poklesol príjem z dôvodu ukončenia pracovného pomeru u manžela (formálne zamestnanie), avšak súd vychádzal pri jej povinnosti podieľať sa na výživnom detí z jej možností a schopností, ktoré zhodnotil tak, že je schopná zarábať minimálne sumu 600,- eur v hrubom. Súd ďalej prihliadol na majetkové pomery matky, ktorá momentálne má na účte peňažné prostriedky vo výške 60.000,- eur z titulu predaja domu, a ktorými sa môže podieľať na výžive maloletých detí (stav podľa skutočností tvrdených na pojednávaní dňa 20.06.2016, a ktoré neboli rozporované účastníkmi).

4. Súd vyhodnotil odôvodnené potreby maloletých nasledovne: bytová potreba (ktorú aj do súčasnosti hradil otec vo výške 100,- eur mesačne na maloleté dieťa. Matka si uplatnila nárok vo výške 120,- eur na maloleté dieťa, súd je však toho názoru, že byt obývajú štyri osoby, t.j. maloleté deti manželov, navrhovateľka a maloleté dieťa z prvého manželstva. Vzhľadom na uvedené súd rozdelil náklady na bývanie vo výške 400,- eur rovnomerne medzi jednotlivých členov domácnosti (štyri osoby). Súd zhodnotil ako oprávnené výdavky na byt celkovú sumu 400,- eur pre všetkých členov domácnosti, nakoľko má za to, že uvedená suma je hranicou akceptovateľnosti, vrátane výdavkov na Magio internet a televíziu (tvrdené nedoplatky za byt vo výške 500,- eur ročne súd nezohľadnil majúc za to, že aj pri bytových pomeroch je potrebné správať sa racionálne). Ďalej súd zohľadnil maloletým deťom výdavky na mobil vo výške 20,- eur (nie vo výške 40,- eur), pričom podľa nesporne tvrdených skutočností účastníkmi - viazanosť telefónov od nového roku nebude. Vzhľadom na uvedené súd zohľadnil na odôvodnené potreby maloletých sumu 20,- eur ako náklady na telefón. Ďalej súd zohľadnil ako odôvodnenú potrebu poisťku vo výške 40,- eur (vzhľadom na rozsah aktivít a možné zranenia), výdavky lekár a zubár vo výške 44,- eur mesačne (potreba realizácie rovnátok, očné vyšetrenia, lieky), škola a školské výlety 15,- eur (vzhľadom na viacdenné výlety), školské pomôcky 20,- eur. oslavy 20,- eur, drogéria 30,- eur, angličtina 72,- eur, strava 175,- eur, oblečenie 150,- eur, dovolenky 100,- eur, náklady na palivo vo výške 25,- eur, celkovo odôvodnené potreby maloletých detí vo výške 739,- eur (v tejto základnej časti boli náklady na maloleté deti rovnaké). Súd náklady na prevádzku motorového vozidla a s tým spojenú spotrebu pohonných hmôt považuje za účelnú a odôvodnenú v rozsahu priznanej sumy 25,- eur na jedno maloleté dieťa, nakoľko má za to, že nemožno nákladnú prevádzku drahého vozidla s vysokou spotrebou v celom rozsahu prenášať do výživného na deti. Súd uvádza, že matka na pojednávaní prezentovala, že vozidlom ročne prejde približne 18.000 km (podľa vyjadrenia o čase prevzatia vozidla a stavu kilometrov a súčasného stavu kilometrov a plynutia času), pričom uplatnené výdavky zodpovedajú takmer úplne práve uvedenej sume /18,- eur poisťka, 20,- eur umytie vozidla 61,- eur, palivo/nafta - 1,1* 9,0 lit. odhadovaná spotreba vozidla (BMW X3 diesel)x 180= 74,- eur). Vo vzťahu k výdavkom na hračky, súd tieto nezohľadnil ako výdavok nevyhnutne potrebné na zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletých detí vzhľadom na majetkovú situáciu oboch rodičov a skutočnosť, že deťom kupujú mimoriadne dary ako bežnú vec (zlaté retiazky za 180,- eur pre každé dieťa, drahé tablety). Súd má za to, že vzhľadom na majetkové pomery rodičov a aj ich budúce (vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov), má za to, že dary má každý hradiť zo svojho a nie požadovať, aby dary matky hradil otec, t.j. každý z rodičov, si musí uvedené výdavky uvažovať. Rovnako súd nahliadal na výdavok na kone pri maloletej dcére vo výške 180,- eur. Súd je toho názoru, že uvedený výdavok taktiež nie je nevyhnutnou odôvodnenou potrebou maloletej, a to bez ohľadu na názor matky na príjmy otca a snahu matky zabezpečiť deťom ich záujmy a potreby podľa želania detí. Súd preto tento výdavok zohľadnil ako mimoriadny vo výške 87,- eur. Súd je toho názoru, že takýto výdavok si musí rodič zväziť, a ak chce aby naň prispieval druhý rodič, tak po vzájomnej dohode, resp. ak druhý rodič to odmieta, je povinný si to hradiť z vlastných prostriedkov. Súd zohľadnil výdavok na maloletú vo výške 33,- eur na konzervatórium. Pri synovi súd nezarátal výdavok na tenis, a to vzhľadom na deklarovany zdravotný stav dieťaťa, ktoré má poškodené rameno, trpí bolesťami, má degeneratívne poškodenú chrupavku. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že nie je v záujme maloletého vykonávať intenzívnu formou šport, ktorého mesačné náklady sú vo výške do 600,- eur, pričom tento mu výslovne škodí. Matka tvrdila tento výdavok vo výške 1.000,- eur/mesačne, ale podľa predložených dokladov v spise je tento výdavok v celkovej výške 564,- eur mesačne (môže byť vyšší podľa intenzity), pričom sa skladá z výdavku na trénera - 240,- eur mesačne (tréner 12 hodín mesačne x 20) (ak trénuje tri krát), 20,- eur lopty, 200,- eur ročné výdavky na náklady na dieťa (podľa otca, ktorý ich hradil, napr. raketa...), t.j. 20,- eur mesačne, +20,- eur turnaje, + 132,- eur prenájom kurtu(špecifikácia č.l. 74). Maloletý O., vzhľadom na lekárske nálezy (č.l.559-560) mal odporúčené nehrať tenis v poslednom období, pričom v súčasnosti ho môže hrať maximálne 2 až 3x týždenne, avšak stále má degeneratívne nálezy v ramene. Súd je toho názoru, že maloletý by sa momentálne tenisu v rozsahu akom sa mu venoval doteraz,

venovať nemal s ohľadom na reparáciu jeho zdravotného stavu a fakt, že profesionálne ho vzhľadom na svoj zdravotný stav hrať nemôže. Vzhľadom na uvedené súd zohľadnil výdavok na tento šport v minimálnom rozsahu, a to 110,- eur mesačne. Ak by sa zdravotný stav upravil a maloletý O. by mohol hrať tenis neobmedzene bez ohrozenia svojho zdravotného stavu, bol by tu dôvod na prehodnotenie tohto výdavku, avšak uvedená skutočnosť môže nastať v budúcnosti, pričom bude však spojená aj so zmenou majetkovej situácie matky, nakoľko dôjde k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov po právoplatnosti rozvodu. Celkové výdavky na každé maloleté dieťa s prihliadnutím na individuálne záujmy a záľuby (a zdravotný stav) súd určil na sumu 739,- eur +110,- eur = 849,- eur. Súd záverom uvádza, že pri stanovení výdavkov vychádzal jednak z nesporných tvrdení účastníkov, ako aj vykonaného dokazovania listinami na pojednávaniach ohľadne prezentovaných výdavkov, ako aj súčasne z rozhodnutia 16P 37/2014-273 z dňa 26.04.2016, pričom preukazované výdavky podrobil kontrole podmienkou oprávnenosti, účelnosti, dôvodnosti. Výdavky tvrdené matkou (vynaložil otec) v období od apríla do novembra 2014 (podľa rozsudku č.k. 16P 37/2014-273 zo dňa 26.04.2016 šlo o sumu 9000,- eur + úhrady ďalších bežných výdavkov), ktorými matka chcela preukázať bežnosť týchto výdavkov, súd vyhodnotil tak, že šlo o nie bežné výdavky, ale mimoriadne, ktoré otec plnil vo viere v zachovanie manželstva, pričom tieto mimoriadne výdavky hradil z prostriedkov získaných z predaja domu. Súd ďalej konštatuje, že predaj spoločného rodinného domu sa uskutočnil v roku 2013, pričom matka dostala sumu 72.000,- eur (otec tiež). Súd ďalej vyslovuje k tvrdeným výdavkom matky a zisteniam súdu ten záver, že otec maloletých detí síce prispieval deťom a manželke, ale nehradil plne všetky výdavky na deti. Matka uvedené tvrdila v snahe preukázať výšku bežných výdavkov na deti v sume, ktorú tvrdila v návrhu. Pri poklese výdavkov zo strany otca tvrdila, že hradí potreby maloletých detí z peňazí, ktoré mala zo sumy z predaja domu. Súd konštatuje, že ak by matka bola vynakladala uvedené prostriedky v tvrdenej výške, jej zostatok by nemohol na účte predstavovať 60.000,- eur, pokiaľ nemala príjmy, ktoré by zatajila. Spotrebovať pri tvrdených výdavkoch za obdobie troch rokov by musela podstatne vyššiu sumu ako 12.000,- eur (uvedené by spotrebovala len za tri mesiace od apríla, kedy otec neprispieva) aj s ohľadom na skutočnosť, že má ďalšieho syna z prvého manželstva, na ktorého má určené výživné vo výške 83,- eur, pričom súd má zato, že matka zabezpečuje všetkým deťom v zásade rovnaký životný štandard. Súd teda konštatuje, že uvedená skutočnosť preukazuje, že výdavky nedosahujú matkou tvrdenú výšku a závery súdu o výške odôvodnených výdavkov sa zhodujú aj výdavkovou realitou.

5. Podľa názoru súdu je v možnostiach a schopnostiach matky zarábať sumu 500,- eur až 700,- eur v hrubom. Matka je zdravotná sestra, ktorá však vzhľadom na absenciu vysokoškolského vzdelania by mohla vykonávať nie priamo povolanie zdravotnej sestry, ale len funkciu pomocného personálu. Vzhľadom na uvedené, má súd za to, že jej príjem môže dosahovať výšku 600,- eur v hrubom (stred intervalu), t.j. suma v čistom 481,11 eur (-38,49 eur daň po odpočítaní odpočítateľnej položky, -80,40 eur odvody) + 41,98 eur daňový bonus, + 46,04 eur rodinné prídavky), t.j. čistá mzda 569,13 eur. Vo vzťahu do súčasnosti trvajúceho pracovnému pomeru (u otca detí) má súd za to, že si tým otec plnil vyživovaciu povinnosť voči manželke. Vo vzťahu k zdravotnému stavu, kde sa matka bráni tým, že ho spôsobil otec, súd konštatuje, že takáto skutočnosť nebola preukázaná, pričom aj keď by bola, súd poukazuje na znalecký posudok č.l. 251. kde sa odporúča matke operačné riešenie problémov s chrbtom, ku ktorému však matka do súčasnosti nepristúpila. Matka má ďalej úspory z predaja spoločného rodinného domu vo výške 60.000,- eur (stav 20.06.2016), t.j. matka má taktiež možnosti, schopnosti a hlavne majetkové pomery, ktoré jej umožňujú plniť vyživovaciu povinnosť voči deťom.

6. Súd konštatoval, že napriek otcom prezentovaným skutočnostiam o svojom príjme sa súd stotožňuje so závermi vyjadrenými v rozsudku č.k. 16P 37/2014-273 zo dňa 26.04.2016, kde bolo konštatované, že príjmy otca dosahujú sumu viac ako 5.000,- eur s miernou zmenou, a to práve v dôsledku uvedeného rozhodnutia, ktoré preukazuje, že otec je schopný plniť vyššie záväzky a súčasne s miernou zmenou štruktúry plnení. Súd vychádzal z otcom tvrdených (medzi účastníkmi nesporných skutočností), že hradí splátku úveru vo výške 3.500,- eur mesačne, má výdavky na bývanie vo výške 450,- eur, mesačne a reálne hradí výživné uložené mu vyššie spomenutým rozhodnutím vo výške 2.000,- eur mesačne (č.l.486-487). Otec podľa vlastnej špecifikácie ohodnotil majetok, ktorý má zapísaný na listoch vlastníctva na sumu 1.075.000,- eur až 1.273.000,- eur. Súd sa prikláňa k hornej hranici a konštatuje, že podľa jeho názoru, je majetok speňažiteľný za uvedenú sumu. K návrhom matky na doplnenie dokazovania ohľadne cien týchto nehnuteľností, súd tento návrh zamietol, nakoľko má zato, že hodnota nehnuteľností bola stanovená reálne čo do speňažiteľnosti v reálnej dobe, pričom či tento majetok má hodnotu 1.273.000,- eur alebo 2.000.000,- eur nemá zásadný vplyv na určenie vyživovacej povinnosti otca.

Súd ďalej konštatuje, že časť nehnuteľností bola nadobudnutá po uzatvorení manželstva a teda súd predpokladá, že tieto budú predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Súd k príjmom konštatuje, že otec mal za rok 2014 oficiálne príjmy zo živnosti vo výške 86.060,31 eur a z prenájmu vo výške 34.052,11 eur (č.l.297-307), pričom zo živnosti formálne dosiahol stratu a celkové daňové priznanie uvádza čistý príjem vo výške 15.314,- eur. Súd je toho názoru, že uvedené nezodpovedá reálnej skutočnosti, a to osobným možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca. Súd je vzhľadom na uvedené toho názoru, že príjem otca dosahuje hodnotu 6.667,- eur mesačne, pričom vychádzal pri stanovení tohto príjmu z výdavkov na úver 3.500,- eur, plateného výživného vo výške 2.000,- eur, vlastne špecifikovaných výdavkov v sume 450,- eur a ďalších výdavkov, ktoré musí otec nevyhnutne vynakladať v minimálnej miere 717,- eur na svoju bežnú existenciu, vzhľadom na jeho životný štandard. Ďalší príjem otca ani majetok súd nedokazoval, nakoľko má za to, že pre účely tohto rozhodnutia je príjem zistený dostatočne. Súd dospel taktiež k tomu záveru (z prednesov, listinných dôkazov, priebehu finančných plnení), že otec plnil množstvo výdavkov na deti a manželku (mimoriadne výdavky v roku 2014) z prostriedkov získaných z predaja domu, pričom v súčasnosti sa nachádza na hranici svojich finančných možností, čo do hradenia jednotlivých svojich výdavkov.

7. Porovnanie možností rodičov a stanovenie pomeru podielu vyživovacej povinnosti medzi nimi. Súd vychádzal z ustálenej súdnej praxe, a to že výživné je potrebné určiť v rozpätí 25-30% príjmu povinnej osoby - otca, ktorý súd ustálil tak, že ak otec je schopný pokrývať náklady asi 6.667,- eur mesačne, k tomuto je potrebné prirátat jeho osobné náklady, jeho príjem je minimálne v uvedenej výške mesačne. Z tohto príjmu súd potom určil výživné vo výške približne 30% t.j. v maximálnej výške, pričom však toto výživné rozdelil na sumu 650,- eur ako bežné výživné a 350,- eur ako sumu, ktorú je otec povinný platiť maloletým deťom na úspory. Súd ďalej zhodnotil možnosti matky ktorá je schopná dosahovať príjem vo výške 569,- eur mesačne a určil jej povinnosť platiť výživné taktiež v maximálnej výške t.j. 170,70 eur / tri deti sa rovná 56,90 eur dieťa. Súd rozdiel vo výdavkoch na výživné mesačne vo výške 142,10 eur (849,- potreby detí -650,- eur povinnosť otca - 56,90 eur povinnosť matky =142,10 eur) dal platiť na vrub matke, ktorá síce zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloleté deti, ale v rozhodujúcej miere sa podieľa na vytváraní štruktúry výdavkov a svojím finančným správaním je za ne v plnej miere zodpovedná, pričom má peňažné prostriedky na účte vo výške 60.000,- eur. Súd prihliadol i na skutočnosť, že otec je vlastníkom nehnuteľností veľkej hodnoty, ktoré prenajíma, jeho majetkové pomery sú teda dostatočné na to, aby sa podieľal na výžive detí nielen platením bežného výživného, ale tiež na tvorbu úspor. Súd vzhľadom na príjmy otca tvrdené náklady nezohľadnil podľa § 63 ods. 2 zákona o rodine, nakoľko otec by nebol schopný plniť svoje záväzky. Otec zisk z prenájmu zahŕňa do svojich príjmov, na druhej strane treba zohľadniť i túto majetkovú hodnotu ako aj možnosťou nakladania s nehnuteľnosťami, ich prípadným predajom. Obaja rodičia predajom nehnuteľnosti získali čiastku 72.000 eur, ktorú otec podľa názoru súdu spotreboval, pričom otec vlastní väčší počet nehnuteľností, ktoré súd dostatočné na finančné krytie potrieb maloletých detí. Za situácie, kedy aj matka je povinná si plniť vyživovaciu povinnosť voči deťom, i keď na jej strane je potrebné zohľadniť osobnú starostlivosť o maloleté deti, sa určené výživné javí ako primerané možnostiam a schopnostiam otca so zachovaním vyživovacej povinnosti matky, ktorá má dostatok likvidných prostriedkov, aby uvedené zabezpečila. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia, t.j. otec je povinný platiť bežné výživné na deti vo výške 650,- eur a 350,- eur na úspory (na každé dieťa).

8. O trovách konania súd rozhodol podľa citovaného ustanovenia § 52 CMP, nakoľko žiadne osobitné okolnosti prípadu náhradu trov konania neodôvodňovali. Súd je toho názoru, že konanie síce bolo pre účastníkov náročné z osobného pohľadu, ale z pohľadu majetkového, príjmového ich nezaťažilo ani jedného.

9. Súd v súlade s § 57 a § 58 rozhodol súčasne o náhrade trov konania štátu, ktoré mu v konaní vznikli. Súd konštatuje, že trovy konania štátu, ktoré doposiaľ vznikli a neboli uhradené vo výške 482,57 eur. Ide o výdavky spojené s poskytnutými znaleckými úkonmi Mgr. Eleonórou Kúdelkovou (znalecký posudok a vyjadrenie na pojednávaní), ktoré boli priznané uznesením č.k. 20P/160/2013-355 zo dňa 03.11.2015 vo výške 106,97 eur a vo výške 375,60 eur uznesením č.k. 20P/160/2013-275 zo dňa 31.07.2015 z rozpočtových prostriedkov súdu. Súd náhradu trov konania štátu pomerne rozdelil medzi účastníkov, a to tak, že otcovi dal zaplatiť sumu 400,- eur a matke 82,57 eur, pričom pri stanovení pomeru náhrady vychádzal z majetkovej a príjmovej situácie oboch rodičov, ktorá je pri otcovi za súčasného stavu lepšia.

10. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností podal v zákonnej lehote odvolanie otec detí, ktorý navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, že obe deti budú zverené do striedavej osobnej starostlivosti otca a matky tak, že maloleté dieťa bude párný týždeň od pondelka 17.00 hod. do pondelka nasledujúceho týždňa do 17.00 hod. s otcom, a nepárný týždeň od pondelka 17.00 hod. do pondelka nasledujúceho týždňa do 17.00 hod. s matkou opakovane a v prípade, že odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia a doplnení dokazovania nezmení osobnú starostlivosť matky na striedavú starostlivosť, navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že bude povinný platiť na výživu každého z dieťaťa výživné vo výške 350 eur mesačne, v časti výživného na úspory bude návrh zamietnutý a súčasne bude upravený jeho styk s maloletými deťmi každý kalendárny týždeň v utorok v čase od 15.00 hod. do 19.00 hod., každý štvrtok od 15.00 hod. do 19.00 hod., každý párný týždeň v piatok od 17.00 hod. nepretržite do nedele 19.00 hod., každý nepárný rok počas jarných prázdnin od soboty 10.00 hod. do nasledujúcej soboty do 19.00 hod., každý nepárný kalendárny rok Veľkonočný piatok od 10.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 19.00 hod., každý párný rok od 24. decembra 17.00 hod. do 25. decembra 19.00 hod., každý párný rok od 29. decembra 17.00 hod. do 31. decembra 19.00 hod., každý nepárný rok počas Vianočných sviatkov od 23. decembra 17.00 hod. do 24. decembra 16.00 hod., každý nepárný rok od 1. januára 17.00 hod. do 2. januára 19.00 hod., každý kalendárny rok od 15. júla 9.00 hod. do 15. augusta 19.00 hod. a každý kalendárny rok 18.01. od 17.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že otec si deti v stanovenú hodinu pred bydliskom matky vyzdvihne a v stanovenú hodinu ich pred bydliskom matky vráti. Matka je povinná deti na styk riadne pripraviť. Uviedol, že v čase do rozvodu súhlasil so zverením maloletých detí do starostlivosti matky len z dôvodu, že konanie bolo vedené vyše 3 roky a po celú dobu nebol upravený výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. V čase do rozvodu bolo na súde prvej inštancie rozhodnuté o jeho styku s deťmi, avšak matka rozhodnutie neakceptuje a otcovi umožní styk iba podľa svojej nálady a potreby - hlavne za účelom nákupov. Uviedol, že súd v odôvodnení vychádzal z posudku Mgr. Eleonóry Kúdelkovej, ktorá poukazuje na nepriaznivé povahové črty matky, ktorá však za ne nenesie následok, nepriaznivý následok a nerovnoprávne postavenie oboch rodičov je iba na strane otca. Z dôvodu chybného správania matky a v súlade s ust. § 24 ods. 2 a § 25 ods. 4 Zákona o rodine sa otec pridriava svojho pôvodného vyjadrenia a navrhuje maloleté deti zveriť do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Podľa jeho názoru nie je správne zhodnotenie súdu, že v prípade striedavej starostlivosti by boli deti vystavené permanentnému konfliktu medzi rodičmi a boli by prostriedkom boja medzi rodičmi. Voči určenému výživnému a tvorbe úspor podal odvolanie, pretože výživné považoval za neprimerane vysoké a určenú tvorbu úspor v rozpore s ustanovením § 63 ods. 3 Zákona o rodine. Súd ustálil príjem otca na 6.667 eur mesačne, pričom vychádzal z výdavkov na úver 3.500 eur, plateného výživného vo výške 2.000 eur, špecifikovaných výdavkov v sume 450 eur a ďalších výdavkov, ktoré musí nevyhnutne vynakladať v minimálnej miere 717 eur na svoju bežnú existenciu. Otec namietol v tomto výpočte sumu 3.500 eur, keďže ide o nákladovú položku v účtovníctve jeho osoby ako podnikateľa, výsledkom je daňové priznanie a nemožno túto položku vytrhnúť z kontextu výdavkov podnikateľa aj ako osobitný mesačný výdavok. Poukázal na to, že má príjmy z inej než závislej činnosti, splnil si svoju povinnosť v zmysle ustanovenia § 63 ods. 1 Zákona o rodine, preukázal svoje príjmy, predložil všetky žiadané podklady, sprístupnil všetky údaje a aj napriek tomu súd v tomto konaní bez preukázania ustálil jeho príjem na 6.667 eur mesačne, čo nie je pravda. Podľa jeho názoru, pokiaľ súd neakceptuje predložené listiny a dôkazy, má vychádzať z 20-násobku životného minima, čo 198,09 eur x 20, teda suma 3.961,80 eur. Z toho podľa ustálenej praxe 25-30% predstavuje sumu 990,45 eur - 1.188,54 eur. On svoj príjem preukázal ale nevie vyvrátiť teoretickú úvahu súdu o príjme, ktorú úvahu namietla, nakoľko sa nezhoduje so skutočnosťou a nie je podložená žiadnymi dôkazmi. Ďalej uviedol, že v prípade ak by súd vyhovel striedavej starostlivosti, nie je potrebné sa venovať styku. Ak by však súd nevyhovel zmene rozsudku v napadnutej časti, pokladal určený styk súdom za nespravodlivý a v rozpore so zákonom - § 24 ods. 4 Zákona o rodine. Nesúhlasil a podľa jeho názoru nemá zmysel, aby sa prvé stretnutia realizovali po dohovore so psychológom na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Mal za to, že realizácia styku výlučne záleží od matky, ktorá pokiaľ deti riadne nachystá a nebude robiť intrigy voči nemu, deti nemajú problém realizovať styk s otcom.

11. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v častiach bežného výživného, úpravy styku, trov konania a náhrady trov konania štátu podala v zákonnej lehote odvolanie matka detí, ktorá navrhla rozsudok v napadnutých častiach zmeniť tak, že otec bude povinný platiť na výživu každého z maloletých detí 1.500 eur mesačne, jeho styk s maloletými deťmi nebude upravený a súčasne bude otcovi uložené zaplatiť na účet Okresného súdu Trnava trovy konania štátu vo výške 482,57 eur. Namietla, že súd pri rozhodovaní nezohľadnil nedoplatky za byt vo výške 500 eur ročne z dôvodu, že aj pri bytových pomeroch sa treba správať racionálne, pričom nedoplatky za uvedený byt v tejto výške boli každý rok a vyplývajú zo

zálohových platieb, ktoré platil a nastavil otec a ona nemala možnosť zvýšiť zálohové platby. Súd taktiež nezohľadnil výdavky maloletej na kone vo výške 180 eur mesačne s tým, že takýto výdavok si má rodič zväziť a platiť ho len po vzájomnej dohode. Súd zohľadnil výdavok maloletého na tenis vo výške 110 eur mesačne, lebo tieto výdavky podľa aktuálneho zdravotného stavu maloletého môže trénovať len trikrát týždenne, pričom tieto výdavky pri takej intenzite sú aj podľa vyjadrenia otca vo výške vyššej ako 400 eur mesačne. Otec do konca októbra roku 2016 priemerne platil na maloleté deti čiastku 3.400 eur mesačne a to minimálne 2 roky pred podaním návrhu na rozvod. V čase rozhodovania súdu matke skončil pracovný pomer na dobu určitú u otca a do dnešného dňa je práceneschopná. Poukázala na to, že otec vlastní nehnuteľnosti a okrem bytu na I., kde žije matka s maloletými deťmi, uvedené nehnuteľnosti sú v jeho výlučnom vlastníctve a nie sú v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Taktiež poukázala na to, že otec okrem nehnuteľností sa v roku 2010 bezdôvodne vzdal majetkového prospechu, keď previedol formálne zo svojej spoločnosti na spoločnosť svojho otca podnikanie spojené s výrobou a montážou plastových okien. Jeho spoločnosť mala za rok 2008 príjem 63.883,- Sk a za 2009 1.443.572 eur, pričom jediným konateľom novej spoločnosti je jeho otec. Majetkové pomery otca, jeho možnosti a schopnosti podľa jej názoru mu plne umožňujú platiť ňou požadované výživné, tak, aby životná úroveň detí v dôsledku rozvodu rodičov žiadnym spôsobom neutrpela. Ona umožňovala styk otca s maloletými deťmi, ale vždy sa riadila aj ich názorom, ktorý sú deti schopné vyjadriť. Vzhľadom na skutočnosť, že otec si nedokázal za 11 rokov vybudovať vzťah s maloletými deťmi, nie je podľa jej názoru možné ho vybudovať nejakými príkazmi.

12. K odvolaniu matky detí sa písomne vyjadril otec maloletých, ktorý sa v celom rozsahu pridržiaval svojho odvolania. Uviedol, že nedosahuje taký príjem, ani sa v konaní nepreukázalo, že dosahuje príjem 10.-12.000 eur mesačne, z ktorého by sa mohlo počítať výživné vo výške požadovanej matkou a podľa obvyklej praxe. Poprel, že by sa vzdal bezdôvodne majetkového prospechu, pričom sa jedná len o teóriu matky detí. Rovnako poprel, že deti si za 11 rokov nevytvorili vzťah s ním alebo on s nimi. Ak by deti boli týrané alebo zaujaté voči nemu, nešli by s ním naposledy v marci 2016 samé 3 dni lyžovať a neboli by tam šťastné. Podľa jeho názoru výchova matky nie je správna, je v rozpore so Zákonom o rodine. Táto bráni a ničí vzťah detí s ním tak, ako ona mala matkou zakázaný a zničený vzťah s otcom. A tak ako maloletému A. zabránila a zničila vzťah s otcom.

13. K odvolaniu otca detí sa písomne vyjadrila matka maloletých, ktorá uviedla, že otec sa z dôvodu predchádzajúceho návrhu matky na rozvod manželstva v roku 2010 vzdal výhodného podnikania vo svojej spoločnosti W. spol. s r.o. na výrobu plastových okien, ako to už uviedla vo svojom odvolaní. Nikdy nebránila styku detí s otcom a tento styk sa aj realizoval. Otec vie kde deti chodia do školy, kedy majú krúžky a má na nich aj telefónne čísla. To že si otec nedokázal vybudovať s deťmi citový vzťah, nie je chybou matky, aj keď na tom mala záujem.

14. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podali včas oprávnené osoby (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolania rodičov sú v podstatnej časti dôvodné.

15. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. 20P/160/2013 bol rozvod manželstva účastníkov a úprava výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletej Q., nar. XX.XX.XXXX a maloletému O., nar. XX.XX.XXXX. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie manželstvo účastníkov rozviedol, maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky, pričom zastupovať a spravovať majetok maloletých detí budú obaja rodičia, otcovi určil platiť na výživu každého dieťaťa sumu 650 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku a tiež mu určil platiť na tvorbu úspor v prospech každého dieťaťa sumu 350 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na osobitný účet maloletých detí, ktorý je matka povinná zriadiť v prospech oboch maloletých detí do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalej súd napadnutým rozsudkom upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený sa s maloletými deťmi stretávať každý párný víkend v mesiaci v čase od piatka 18.00 hod. do nedele 16.00 hod., počas jarých prázdnin každý párný rok od soboty od 10.00 hod. do nasledujúcej nedele do 17.00 hod., počas letných prázdnin každý rok prvé dva týždne v mesiaci júl od soboty od 10.00 hod. do nedele 17.00 hod., prvý týždeň v mesiaci august od soboty 10.00 hod. do nedele 17.00 hod., počas vianočných sviatkov každý párný rok od 25.12. od 10.00 hod. do 26.12. do 17.00 hod. a každý nepárný rok od

31.12. od 10.00 hod. do 01.01. do 17.00 hod. s tým, že otec si deti prevezme a odovzdá pred bytom matky s tým, že prvé 4 stretnutia otca s maloletými deťmi prebehnú po dohode so psychológom na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny na Referáte psychologicko-poradenských služieb podľa určenia času psychológa. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Ďalej súd napadnutým rozsudkom účastníkom uložil zaplatiť na účet Okresného súdu Trnava trovy konania štátu, otcovi vo výške 400 eur a matke vo výške 82,57 eur.

16. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode a v závislých výrokoch o trovách konania a náhrade trov konania štátu.

17. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré sa týkali zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky. Pre rozhodnutie v tejto časti si súd prvej inštancie zabezpečil dostatočné podklady, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vypořiadal sa tiež s námietkami otca maloletých detí.

18. K záverom súdu prvej inštancie odvolací súd len dopĺňa, že novela Zákona o rodine vykonaná zákonom č. 217/2010 Z.z. zaviedla do rodinného práva inštitút tzv. striedavej osobnej starostlivosti. Ide o pomerne prelomový spôsob osobnej starostlivosti o dieťa, ktorý zohľadňuje právo obidvoch rodičov na výchovu dieťaťa. Mnohí odborníci však konštatujú, že tento spôsob osobnej starostlivosti o dieťa je v rozpore s potrebou stability výchovného prostredia dieťaťa. Neustála výmena prostredia, v ktorom dieťa vyrastá, môže mať okrem pozitívnych vplyvov spočívajúcich najmä v kontakte s obidvoma rodičmi a ich výchovným vplyvom aj negatívne vplyvy, keďže dieťa si takúto formu výchovu berie ako vzor do života a pri niektorých povahách detí sa táto nejednotnosť, resp. nestálosť prostredia môže odraziť aj na ich psychickom vývine. Predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne splnené, sú: jednoznačný záujem dieťaťa na zverenie do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti, ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa a súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Súd musí pri všetkých prípadoch rozhodovania o výkone rodičovských práv a povinností, teda nie len pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd musí dbať o to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, a aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

Prvoradým hľadiskom je záujem dieťaťa, a teda predpokladom na rozhodnutie súdu o zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou, aj s mimoškolskými aktivitami a záujmami dieťaťa. Dieťaťu by sa striedaním osobnej starostlivosti nemal meniť okruh jeho kamarátov a blízkych osôb, aby nebolo v takýchto situáciách ďalej traumatizované. Vzhľadom na uvedené je pre rozhodnutie rozhodujúca aj vzdialenosť bydlísk rodičov a zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nebude spravídla vhodné, pokiaľ rodičia bývajú v iných mestách, resp. vo vzdialených mestských častiach. Schopnosť dohody rodičov súd musí zisťovať v rámci dokazovania v konaní o výkone rodičovských práv a povinností, pričom pokiaľ sa rodičia na striedavej osobnej starostlivosti nevedia dohodnúť, sú tu dôvodné pochybnosti o tom, či by výchovné prostredie založené autoritatívnym rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti bolo stabilné a v záujme maloletého dieťaťa, a či by rodičia boli schopní sa následne dohodnúť na ďalších zásadných otázkach súvisiacich s osobnou starostlivosťou o dieťa.

19. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je v záujme maloletých detí, aby boli tieto zverené do osobnej starostlivosti matky, nakoľko sú tu dôvodné pochybnosti, či by zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti bolo v záujme maloletých detí, či by rodičia boli schopní sa následne dohodnúť na ďalších zásadných otázkach súvisiacich s osobnou starostlivosťou o deti.

20. V ďalšom sa odvolací súd zaoberal napadnutým výrokom o výživnom otca na maloleté deti.

21. Z odvolaní účastníkov, ako aj ich vyjadrení jednoznačne vyplýva, že majú diametrálne odlišný názor na zistené skutkové závery prvoinštančného súdu, ako aj na vzájomné tvrdenia ohľadne príjmu a majetkových pomerov otca detí.

22. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je pritom ich spoločnou zákonnou povinnosťou, pričom rozsah, v akom rodič túto dieťaťu poskytuje, býva spravidla odlišný, keďže vzhľadom na špecifickosť rodičovskej starostlivosti túto neposkytujú solidárne. Zákon predpokladá, že rodičia si budú plniť vyživovaciu povinnosť voči oprávnenému dieťaťu v rozsahu zodpovedajúcom potrebám dieťaťa a zároveň vlastným schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. To znamená, že životná úroveň dieťaťa a jeho rodičov musí byť približne rovnaká. Potreby dieťaťa je možné roztriediť do troch skupín, prvú skupinu tvoria základné potreby dieťaťa, ako je strava, bývanie, ošatenie, zdravotná starostlivosť, ktoré sú nevyhnutné pre riadny rozvoj aj vývin dieťaťa. Do druhej skupiny možno zaradiť rozvíjajúce potreby dieťaťa, ako športová činnosť, vzdelávacie krúžky, školské poplatky, ktoré rozvíjajú duševnú a vzdelanostnú stránku dieťaťa. Do tretej skupiny patrí tvorba úspor, ako čiastka výživného určená pre budúce potreby dieťaťa, ak to majetkové pomery povinného rodiča umožňujú.

23. Súd u rodičov povinne skúma rozhodujúce skutočnosti pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti a výšky výživného, najmä skúma výšku ich príjmu, ich bytové možnosti, či sa o dieťa osobne stará a tým i o domácnosť, či rodičia žijú spolu, prípadne s inými tretími osobami, aká je ich životná úroveň, zdravotný stav, finančné možnosti, aké sú náklady, ktoré pravidelne vynaložia a aké sú výdavky, ktoré majú v súvislosti s deťmi. Treba uviesť, že vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem, môže byť plnená formou osobnej starostlivosti alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení, napríklad bývania alebo stravovania, tretia forma poskytovania výživného je platenie výživného. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytnutím vecných plnení, ako je bývanie, strava, nákup ošatenia a zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určí súd. Rozhodujúca je na strane povinného rodiča miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Za schopnosti rodiča treba považovať reálny príjem rodiča, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia. Je potrebné posúdiť aj objektívne možnosti povinného rodiča, ako sú zdravotný stav, vzdelanie, prax a skúsenosti v odbore. Pre posúdenie možností a schopností povinného rodiča nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové možnosti.

24. Pri zisťovaní príjmu rodiča podnikateľa súd vychádza v prvom rade z jeho daňového priznania ako i z jeho peňažného denníka, pričom prihliada tiež k celkovým majetkovým pomerom tohto rodiča. Pritom je potrebné zaoberať sa tiež charakterom nákladov rodiča podnikateľa a vykonať i kontrolu jeho výdavkov, aby sa mohli komplexne zistiť majetkové pomery takéhoto rodiča. Dôkazným bremenom v súvislosti s preukazovaním svojich celkových majetkových pomerov je zaťažený povinný rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti (zamestnania) podliehajúcej dani z príjmu. Povinný rodič má v uvedených súvislostiach dve dôležité povinnosti, a to tzv. edičnú povinnosť, teda povinnosť predložiť podklady potrebné na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a povinnosť sprístupniť údaje, inak chránené povinnosťou mlčanlivosti podľa osobitného predpisu.

25. Isté problémy môžu súdu spôsobovať zistenia, či povinný rodič skutočne preukázal všetky svoje príjmy a celý svoj majetok. Pri zisťovaní existencie ďalších príjmov povinného rodiča môže významnou mierou prispieť aj druhý rodič, prípadne iná s pomermi oboznámená osoba tým, že súdu sprostredkujú svoje poznatky v tomto smere. Procesnú povinnosť zadovážiť skutkové podklady pre rozhodnutie súdu má však v tomto prípade povinný rodič. Druhý rodič nenesie procesnú zodpovednosť za zhromažďovanie skutkového materiálu. Keďže v prípade maloletého dieťaťa ide o nesporné konanie, súd je sám povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci. Posudzovanie otázky, či povinný rodič súdu preukázal, alebo nepreukázal dostatočne svoje príjmy a majetkové pomery, sa tak môže posunúť skôr na otázku posúdenia ochoty, s akou povinný rodič so súdom pri dokazovaní spolupracoval. Pokiaľ súd dôjde k záveru, že povinný rodič dostatočne nepreukázal svoje príjmy a majetkové pomery, môže nastúpiť i

nevyvrátiteľná právna domnienka o výške jeho priemerného mesačného príjmu podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine.

26. Samotné daňové priznanie predložené zo strany rodiča zaviazaného platiť výživné nie je možné považovať za splnenie si povinností, ktoré mu vyplývajú z § 63 ods. 1 Zákona o rodine, pokiaľ ním deklarovaný príjem z podnikania nie je schopný pokryť ním skutočne vynaložené výdavky deklarované v súdnom konaní.

27. Z obsahu spisu v prejednávanej veci však nemožno vyvodiť, že by súd prvej inštancie vec posudzoval z uvedeného pohľadu dôsledne, a že by tomu dostatočne prispôbil i postup pri dokazovaní. Vykonané dokazovanie o pomeroch otca nezodpovedá tomu, aby na jeho základe mohol byť súdom prvej inštancie vyslovený záver o určenom rozsahu vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti. Súd prvej inštancie sa nie dostatočne sústredil na zistenie skutočného príjmu otca, ako i na zistenie životnej úrovne rodiny ako i samotného otca všeobecne, a to i spätne. Okrem zisteného príjmu z predložených daňových priznaní nezisťoval z čoho otec (okrem otcom tvrdeného jednorazového príjmu z predaja domu) zabezpečoval nadštandardnú životnú úroveň svojej rodine, nezisťoval otcov životný štandard, teda jeho vlastné výdavky na život, bývanie, záľuby, oddych a pod., ako ani jeho majetkové pomery, teda či okrem nehnuteľností slúžiacich na podnikanie, nevlastní i iný majetok väčšej hodnoty ako napr. autá a pod., či má úspory, teda z čoho zistené výdavky uhrádza, pričom sa zamerával len na zisťovanie do akej miery a z čoho počas konania uhrádzal výdavky detí, ktorých rozsah nielenže nebol otcom v plnej miere potvrdený, ale nebol ani úplne zdokladovaný.

28. Len z takto vykonaného dokazovania bude možné vydedukovať skutočný príjem otca, ktorý tak v danom prípade bude musieť byť pravdepodobne ustálený ako príjem hypotetický, pretože otcom doposiaľ deklarovaný príjem z podnikania skutočne nemôže pokryť prezentované výdavky detí, a čo potom ešte i výdavky samotného otca. Pokiaľ sa otec bráni, že výdavky detí (ktoré sú skutočne nadštandardné) uhrádzal počas konania z finančných prostriedkov získaných z predaja rodinného domu, ktoré inak v rovnakom rozsahu nadobudla i matka, čo súd pri rozhodovaní opomenul zhodnotiť, bolo potrebné zisťovať nielen to kedy k jeho predaju došlo a od kedy rodičia začali disponovať s kúpnu cenou, ale aj životnú úroveň rodiny aj z obdobia z pred odpredaja tejto nehnuteľnosti, ako i z pred začatia konania, ako na to odvolací súd poukázal už vyššie, so zameraním sa na príjem oboch rodičov i v tomto období (obzvlášť na príjem otca z podnikania) a vyvodiť si z toho patričné závery o vierohodnosti tvrdení otca o jeho reálnom príjme. Tu je potrebné zisťovať i to, kedy rodičia spoločný rodinný dom nadobudli a aké mali príjmy v tomto období, prípadne úspory a z čoho tieto úspory nadobudli. Pokiaľ aj otec tvrdí, že výdavky detí prezentované matkou v konaní uhrádzal výlučne z peňazí získaných z predaja spoločného rodinného domu, je výlučne na otcovi, aby túto skutočnosť i preukázal, teda že tieto úhrady týchto výdavkov skutočne išla práve z týchto peňazí.

29. Súd prvej inštancie sa predovšetkým zamerával na zisťovanie pomerov otca, opomenul pritom zisťovať tiež i pomery matky, ktorá má rovnako zákonnú vyživovaciu povinnosť k deťom, u ktorej sa uspokojil len s deklarováním jej príjmu zo závislej činnosti, teda zo zamestnania a to práve u otca ako podnikateľa, bez zisťovania, či matka reálne i pracovala, keďže jeho trvanie záviselo od aktuálneho vzájomného vzťahu rodičov, ktoré vzťahy boli rozporuplné (pracovný pomer matky u otca bol počas rozhodného obdobia podľa predložených listín ukončený a následne mal vzniknúť znovu), teda či jej pracovný pomer vôbec vznikol, ak áno akú skutočnú mzdu, resp. iný príjem (počas jej nezamestnanosti) v rozhodnom období poberala. U matky je pritom potrebné prihliadnuť na jej schopnosti, teda nie len na jej faktické príjmy, ale i na jej možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobila s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce, ako i na jej osobné výdavky a životnú úroveň a z čoho si ich zabezpečuje. Matka maloletých detí má voči ním tiež vyživovaciu povinnosť, ktorá má prednosť pred jej výdavkami, ktorú vyživovaciu povinnosť je povinná si plniť riadne a k tejto povinnosti pristupovať zodpovedne, rovnako ako otec. Je pritom nesporné, že matka zároveň zabezpečuje deťom i osobnú starostlivosť, čo je nevyhnutné zohľadniť pri určení pomeru, ktorým sa má matka podieľať na výživnom pre deti.

30. Súd musí bližšie skúmať i potreby maloletých detí v zmysle už uvedených kritérií. Pri posudzovaní otázky, čo súd zahrnie do oprávnených nákladov na dieťa, sa najviac prejaví porovnanie životnej úrovne rodičov a dieťaťa. Položky, ktoré sa pravidelne mesačne opakujú (strava, mobilný telefón a pod.), ale aj tie, ktoré sa opakujú prevažnú väčšinu mesiacov v roku (školné, stravné, poplatky za záujmovú činnosť a

podobne) je nutné uviesť v konkrétnej výške aktuálne za mesiac, nepravidelné platby (kúpa športových potrieb, zdravotných pomôcok, lyžovačky, letné dovolenky) sa na jednotlivé mesiace rozpočítavajú tak, že celková úhrada každého nákladu sa vydolí dvanástimi mesiacmi a k pravidelným mesačným nákladom sa pripočíta iba suma zodpovedajúca výške mesačného príspevku, pričom spoločné náklady rodiny zabezpečenie bývania alebo napríklad telekomunikačného pripojenia sa do nákladov dieťaťa započítavajú vo výške pripadajúcej na jedného člena rodiny. Pokiaľ sa vyčíslujú súčasne náklady na viac detí tých istých rodičov, potom je potrebné trvať na striktnom oddelení nákladov každého dieťaťa osobitne tak, aby bolo v budúcnosti možné zmeniť len časť rozhodnutia, týkajúcu sa jedného z detí.

31. Napokon odvolací súd poukazuje i na to, že pokiaľ z dokazovania vyplynulo, že otec sám vlastní viacero nehnuteľností, ktoré síce slúžia k jeho podnikaniu, na čom je založený i jeho postoj k zohľadneniu tejto skutočnosti vo vzťahu k ustáleniu jeho majetkových pomerov s tým, že podľa otca i majetok na podnikanie je v podstate majetkom spoločným a vyporiadavaný bude až po rozvedení jeho manželstva v konaní o vyporiadanií bezpodielového spoluvlastníctva manželov, preto sa na základe tohto majetku nemôžu posudzovať výlučne len jeho majetkové pomery, je nespochybniteľné, že tento majetok vlastní otec, ako i to, že s ním disponuje výlučne len on.

32. V prípade napadnutého výroku rozsudku o úprave styku otca s deťmi, tu je potrebné mať na mysli, že kontakt rodičov s ich maloletými deťmi je skutočne významným činiteľom, ktorý ovplyvňuje zdravý vývoj dieťaťa. Nie v každej rodine sú však vzťahy medzi jej členmi ideálne. V individuálnych prípadoch môže naopak zachovávanie nepriaznivých vzťahov viesť k ohrozeniu zdravého vývinu maloletého dieťaťa.

33. V zmysle § 36 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

34. V zmysle § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvedení. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvedení; to neplatí ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

35. V zmysle § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti v celom ich rozsahu majú v zásade obaja rodičia.

36. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

37. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

38. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

39. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí...

40. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine (obdobne čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa) maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

41. I v Občianskom súdnom poriadku je v § 100 ods. 3 zakotvené, že ak je účastníkom konania maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého dieťaťa súd zisťuje prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, alebo vylúčením maloletého dieťaťa aj bez prítomnosti rodičov alebo iných osôb zodpovedných za výchovu maloletého dieťaťa.

42. V súčasnosti už platí § 38 CMP, podľa ktorého ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb. Rovnako platí i § 116 CMP, podľa ktorého ak sa to neprieči účelu konania, súd je povinný informovať o prebiehajúcim konaní maloletého, ktorý je s prihliadnutím na rozumovú a vôľovú vyspelosť schopný pochopiť jeho význam, a objasniť mu dôsledky súdneho rozhodnutia vo veci.

43. V zmysle § 120 ods. 2 OSP, pritom vo veciach, v ktorých možno konanie začať aj bez návrhu..., ktorým je v zmysle § 81 ods. 1 OSP i konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých, súd je povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhli.

44. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

45. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

46. Aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti má právo v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove dieťaťa, v starostlivosti oň i na budovaní citových a rodinných väzieb, je a stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Realizuje sa to prostredníctvom styku tohto rodiča s dieťaťom. Je pritom treba mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič a dieťa v dôsledku odcudzenia sa neskôr len ťažko napráva. Zákon pritom vo vyššie citovaných ustanoveniach uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom a iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk autoritatívne súd. Pri rozhodovaní o rozsahu styku je dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: ako jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim; ako aj okolnosti na strane rodičov ako ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, spoje a podobne. Prvoradý je tu predovšetkým záujem dieťaťa, ktorý pritom treba chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho vývoj a výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva.

47. Je pritom v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov, pričom dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. Vždy však treba mať na zreteli, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí.

48. Z doposiaľ vykonaného dokazovania je pritom zrejmé, že deti odmietajú kontakt s otcom, čo úzko súvisí s okolnosťami, pre ktoré sa vedie trestné konanie voči otcovi, keď už voči otcovi bolo i vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby a to rozhodnutím príslušného orgánu, z ktorého ma vyplývať, že konanie otca malo smerovať nielen voči matke detí ale i voči samotným maloletým, čo vo svojom písomnom podaní zdôraznil kolízny opatrovník. Na druhej strane ale znalkyňa z odboru klinická a poradenská psychológia detí a dospelých pribratá do konania nezistila žiadne skutočnosti, pre ktoré by sa styk otca s maloletými deťmi nemal realizovať a to i napriek vedenému trestnému konaniu voči otcovi. Znalecký posudok je pritom len jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý má rovnakú silu ako ostatné dôkazy, nie je možné ho priorizovať, ale hodnotiť ho ako každý dôkaz jednotlivo, ako aj v súvislosti s ďalšími vykonanými dôkazmi. Znalecké dokazovanie možno nariadiť len na zistenie skutočností, na ktoré sú potrebné odborné znalosti. Na druhej strane znalcovi zásadne nepatrí vyjadrovať názor na prejednávajúcu vec, prípadne navrhovať úpravu pomerov účastníkov konania. Súd v rámci hodnotenia dôkazov nie je oprávnený posudzovať znalecký posudok z hľadiska odborných záverov, pretože k tomu nemá požadované odborné znalosti, ale nemusí akceptovať závery znalca, ak tieto nezodpovedajú

skutkovým zisteniam, resp. sú v rozpore so zásadami logiky, prípade prekračujú rámec odborného posúdenia. Odvolací súd tiež dodáva, že odporúčanie znalca o frekvencii styku nemôže byť bez ďalšieho podkladom pre rozhodnutie súdu, pretože hodnotenie dôkazov a zodpovednosť za rozhodnutie má súd, nota bene súd nie je v tomto smere viazaný závermi znalca o rozsahu a frekvencii styku rodiča s dieťaťom, neznamená to však, že na základe vykonaného dokazovania a komplexného posúdenia veci môže byť rozsudok súdu identický s odporúčaním znalca. Znalecké dokazovanie v predmetnej veci však bolo vykonané v čase, keď voči otcovi ešte nebolo vznesené obvinenie (znalecký posudok bol vypracovaný znalkyňou dňa 23.5.2015), čo nie je zanedbateľná skutočnosť, navyše deti sa s otcom, i napriek odporúčaniam znalkyne, od marca 2016 nestretávali, stretávanie sa však malo podľa tvrdení otca obnoviť. Obnovenie stretávania je pritom potrebné preveriť, ako i tvrdenie otca o tom, že jeho manželstvo s matkou detí už malo byť rozvedené, ktorý právoplatný rozvod, by sa stal významnou právnou skutočnosťou pre spôsob rozhodnutia vo veci.

49. S poukazom na už citované ust. § 43 ods. 1 Zákona o rodine, § 100 ods. 3 OSP, teraz už § 38 a 116 CMP sa za daných okolností veci javí ako nevyhnutné, aby si súd zabezpečil dôkaz i výsluchom detí, ktoré mali 12 rokov, pričom je už dôvodné predpokladať, že vzhľadom na tento svoj vek a k nemu primeranú rozumovú vyspelosť sú schopné samostatne vyjadrovať svoj názor, a tomuto názoru potom musí byť venovaná náležitá pozornosť, aby nebolo znemožnené maloletej Q. a O. ako účastníkom konania (v konaní zastúpených kolíznym opatrovníkom) uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

50. V súhrne vzhľadom na uvádzané sa tak vec dostala do takej polohy, v ktorej by náprava pochybení súdu prvej inštancie i pri odhliadnutí od tých najzávažnejších (oberajúcich predovšetkým maloletých účastníkov o ich procesné práva v prvoinštančnom konaní, teda v tej časti konania z dôkazného hľadiska najvýznamnejšej) vyžadovala takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok aj nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie (úlohou odvolacích súdov napriek preneseniu na ne určitých činností vyžadovaných skôr od súdov prvej inštancie je totiž stále prieskum správnosti rozhodnutí súdov prvej inštancie s prípadným doplnením dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania).

51. Keďže s poukazom na vyššie uvedené prvoinštančný súd náležitým nezisťovaním názoru maloletých detí v otázke ich styku s otcom a to i pokiaľ ide o jeho rozsah a spôsob uskutočňovania, ako i náležitým nezisťovaním všetkých relevantných okolností potrebných pre posúdenie určenia rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým, znemožnil maloletým ako účastníkom konania, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, aby nedošlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces, pričom nevykonal i ďalšie dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a tým neposúdil všetky do úvahy prichádzajúce rozhodné okolnosti daného prípadu, čím potom vec i nesprávne právne posúdil, odvolací súd s použitím ust. § 369 ods. 1 písm. b) a c) CSP v spojení s § 35 a 36 CMP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach, včítane závislého výroku o trovách konania, odvolaniami nenapadnutého, zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

52. Povinnosťou prvoinštančného súdu v ďalšom konaní bude doplniť dokazovanie v naznačenom smere a až následne po zvážení všetkých preukázaných okolností daného prípadu majúcich vplyv určenie výšky vyživovacej povinnosti otca voči deťom, ako i na úpravy styku otca s deťmi, opätovne vo veci rozhodol, pričom rozhodnutie je potrebné v súlade s ust. § 220 ods. 2, 3 CSP náležite odôvodniť.

53. O prípadnej náhrade trov tohto odvolacieho konania bude rozhodnuté v rozhodnutí, ktorým sa toto konanie bude končiť (§ 52 až § 58 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

54. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).